

MAGIRUS «ΠΣ 57»

ΠΟΛΥ ΣΚΛΗΡΟ ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΘΑΝΕΙ ΣΕ ΜΑΧΙΜΗ...ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ 84η Δ.Ε.Θ.

ΤΟΥ ΠΥΡΟΝΟΜΟΥ **ΣΤΑΪΚΟΥ ΗΡΑΚΛΗ**
1ος Π.Σ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το ιστορικό και εμβληματικό κλιμακοφόρο όχημα του Πυροσβεστικού Σώματος, «ΠΣ 57» με έτος κατασκευής το 1938, κουβαλάει στην πλάτη του μια γοητευτική ιστορία 80 ετών, εκ των οποίων 55 χρόνια συνεχούς μαχιμότητας σε επιχειρήσεις πυρόσβεσης σε διάφορα μέρη της χώρας, και άλλα 23 χρόνια εγκατάλειψης μετά την «αποστρατεία» του. Το «ΠΣ 57» υπηρέτησε το Πυροσβεστικό Σώμα από το 1940 έως και το 1995. Ξεκίνησε από την πόλη της Θεσσαλονίκης και κατέληξε στην πόλη των Σερρών.

Βρισκόταν παροπλισμένο και ξεχασμένο στις αποθήκες του 6ου Πυροσβεστικού Σταθμού στη Σίνδο Θεσσαλονίκης, ώσπου τον Δεκέμβριο του 2016, τρεις πυροσβεστικοί υπάλληλοι, από τον 1ο Πυροσβεστικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, ο Πυρονόμος Στάικος Ηρακλής, ο Πυρονόμος Γουρτζιλίδης Γεώργιος και ο Αρχιπυροσβέστης Κυνηγόπουλος Λεωνίδα, αποφάσισαν να το «αναστήσουν»!

Το «ΠΣ 57» αποτελεί ζωντανό κομμάτι της ιστορίας του Πυροσβεστικού Σώματος και έχει να «διηγηθεί» μια διαδρομή οκτώ δεκαετιών, που ξεκινά τις σκοτεινές μέρες του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Ήταν ένα από τα τέσσερα μεγάλα κλιμακοφόρα της γερμανικής Magirus, μέρος μιας συνολικής παραγγελίας 44 πυροσβεστικών οχημάτων διάφορων τύπων, που έκανε το 1939 ο Ιωάννης Μεταξάς και παρελήφθησαν τον Ιανουάριο του 1940, εννέα μήνες πριν από την κήρυξη του ελληνοϊταλικού πολέμου. Η κλίμακα των 26 μέτρων στη «ράχη» του ήταν θηριώδης για την εποχή, παρόλο που τότε δεν υπήρχαν ακόμη ψηλές πολυκατοικίες, αλλά εν όψει των επικείμενων ιστορικών γεγονότων και της πολεμικής καταigliδας, αγοράζεται στο πλαίσιο του επιχειρησιακού σχεδιασμού κατάσβεσης πυρκαγιών που θα

προκαλούνταν από βομβαρδισμούς μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας μας. Το «ΠΣ 57» θωράκιζε τα ψηλά κτίρια του λιμανιού και το Κυβερνείο της Θεσσαλονίκης.

Μετά από σχεδόν έναν αιώνα, η ομάδα των τριών συναδέλφων από τον 1ο Π.Σ. Θεσσαλονίκης, το ανακαλύπτει, σχεδόν διαλυμένο, σκουριασμένο, «ετοιμοθάνατο» και αποφασίζει να το σώσει, με τη βοήθεια του Πυροσβεστικού Συνεργείου Θεσσαλονίκης και του συντηρητή έργων τέχνης, Χρήστου Λοτσιόπουλου, από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης. Έχοντας την υποστήριξη της ηγεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος, του τότε Αρχηγού Αντιστρατήγου ΠΣ Βασιλείου Καπέλιου, την άνοιξη του 2016, έλαβαν άδεια και το μετέφεραν στις εγκαταστάσεις του Πυροσβεστικού Συνεργείου Θεσσαλονίκης. Τον Φεβρουάριο του 2017 ξεκίνησαν την αναπαλαίωσή του, κομμάτι-κομμάτι την ολική αποσυναρμολόγηση, την συντήρηση ή αντικατάσταση ορισμένων τμημάτων και το στήσιμο του οχήματος από την αρχή, με εθελοντική εργασία, με τιπάνια θέληση και μεράκι, θυσιάζοντας πολύ προσωπικό χρόνο. Έκαναν λεπτομερή έρευνα και μελέτη, τόσο της ιστορίας όσο και της δομής του οχήματος, που βασίστηκε σε παλιές φωτογραφίες, όσο και στο μητρώο του, που με επιμέλεια είχε φυλαχθεί στα αρχεία της Π.Υ. Θεσσαλονίκης. Σε αυτό αναφερόταν λεπτομερώς όλες οι συντηρήσεις και επισκευές του, ενώ υπήρχαν πληροφορίες για την επιχειρησιακή του διαδρομή: 25 χρόνια υπηρεσίας στη Θεσσαλονίκη, εννέα σε Αθήνα και Ρόδο και 14 στις Σέρρες. Η αναπαλαίωσή του διήρκεσε περισσότερο από 2,5 χρόνια, όμως τελικά το «ανέστησαν», το επανέφεραν στην αρχική του μορφή και το ξανασυστήνουν... «μάχιμο» στο κοινό της 84ης ΔΕΘ.

Σημαντικός ήταν ο ρόλος ιδιωτών διαφόρων ειδικοτήτων, οι οποίοι έσπευσαν να βοηθήσουν σε όλες τις φάσεις της ανακατασκευής του οχήματος, καθώς και του συνόλου του πυροσβεστικού προσωπικού του Πυροσβεστικού Συνεργείου Θεσσαλονίκης και των συναδέλφων της βάρδιας τους, στον 1ο Π.Σ. Θεσσαλονίκης, με προσφορά εθελοντικής εργασίας, τεχνογνωσίας και εργαλείων. Καταλυτική ήταν και η συμβολή ενός Έλληνα που εργάζεται στο εργοστάσιο της Magirus στη Γερμανία και έμαθε για την πρωτοβουλία της αναπαλαίωσης του οχήματος μέσα από το διαδίκτυο. Έψαξε στο αρχείο της εταιρείας

και βρήκε ιστορικές φωτογραφίες από την παράδοση του «ΠΣ 57» και των άλλων τριών κλιμακοφόρων το 1940. Τελικά, το αποτέλεσμα δικαίωσε όχι μόνο τους πυροσβεστικούς υπαλλήλους που αποφάσισαν την ανακατασκευή του, αλλά και όσους τους στήριξαν στο εγχείρημά τους, μεταξύ των οποίων ο τέως συντονιστής Επιχειρήσεων Β. Ελλάδας Υποστράτηγος ΠΣ Ναθαναήλ Ρήγας, ο νυν διάδοχός του, Υποστράτηγος ΠΣ, Σπυρίδων Βαρσάμης, καθώς και ο περιφερειάρχης Π.Υ. Κ. Μακεδονίας, Αρχιπύραρχος, Κωνσταντίνος Παχίδης. Έτσι, στις 6 Σεπτεμβρίου του 2019, ολοκλήρωσαν την αναπαλαίωσή του και το όχημα κινήθηκε με τις δικές του δυνάμεις. Αρχικός του προορισμός ήταν το Πληροφοριακό Κέντρο του Πυροσβεστικού Σώματος στην 84η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Το ιστορικό της ανακατασκευής

«Η στιγμή που το Magirus «ΠΣ 57» ξαναπαίρνει μπρος μετά από 80 χρόνια, είναι απλά συγκλονιστική...», αναφέρει ο επικεφαλής της ομάδας αναπαλαίωσης του «γοπτευτικού», όπως το χαρακτηρίζει, οχήματος, Αρχιπυροσβέστης Λεωνίδα Κυνηγόπουλος. «Για εμάς, η «ανάσταση» του «ΠΣ 57» συμβολίζει τα θαύματα που μπορούμε να κάνουμε οι Έλληνες, όταν είμαστε ενωμένοι και έχουμε μεράκι και όρεξη για δουλειά», συμπληρώνει. Από τα τέσσερα οχήματα της προμήθειας των κλιμακοφόρων οχημάτων του Ιανουαρίου 1940, έχουν διασωθεί μόνο τα δύο. Το «ΠΣ 57» και το «ΠΣ 56», το οποίο βρίσκεται αναπαλαιωμένο στο Πυροσβεστικό Μουσείο της Αθήνας. Τα άλλα δύο έχουν καταστραφεί. Με βάση τα στοιχεία που υπάρχουν ως τώρα, δεν γνωρίζουμε πότε ακριβώς έπαψε να προσφέρει έργο στην Πυροσβεστική Υπηρεσία Θεσσαλονίκης, αλλά γνωρίζουμε ότι καθ' όλη τη δεκαετία του 1990, ήταν παροπλισμένο και εκτεθειμένο στις κλιματολογικές συνθήκες, στον χώρο του παλαιού πυροσβεστικού συνεργείου Θεσσαλονίκης. Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, έγινε μια προσπάθεια αναπαλαίωσής του, όμως δεν ήταν οργανωμένη και απέβη μοιραία για το όχημα. Αφού υποβλήθηκε σε αμμοβολή, στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε, για μια πενταετία περίπου, σε ιδιωτική μάνδρα οχημάτων. Εκεί, απογυμνωμένο, έκθετο στις κλιματολογικές συνθήκες, άρχισε να διαβρώνεται, με απο-

τέλεσμα οι ξύλινες επιφάνειές του, που είναι πολλές, να σαπίσουν, αλλά και τα μεταλλικά του στοιχεία να πνιγούν στην σκουριά. Κάποιοι συνάδελφοι από τον 6ο Πυροσβεστικό Σταθμό Θεσσαλονίκης, το αναζήτησαν και το μετέφεραν σε στεγαζόμενη αποθήκη του Πυροσβεστικού Σταθμού στη Σίνδο.

Έτσι άρχισε να φθίνει η καταστροφή του, αλλά παρέμεινε στον χώρο αυτό, παραδομένο στη φθορά του χρόνου, περιμένοντας υπομονετικά, άλλα 10 χρόνια, οπότε είχε έρθει επιτέλους η ώρα της «σωτηρίας» του. Οι συνάδελφοι το ανακάλυψαν σε άθλια κατάσταση και αποφάσισαν να του ξαναδώσουν ζωή, μια ζωή που του αξίζει, αφού κατάφερε και έμεινε όρθιο, μετά από περιπέτειες 80 ετών. Το μεγαλύτερο μέρος του οχήματος έχει κρατήσει τα αυθεντικά υλικά της αρχικής του κατασκευής. Η καμπίνα με το ταμπλό, τα καθίσματα και τις ταπετσαρίες συντηρήθηκε και παρέμεινε απόφια, ενώ ο κινητήρας επισκευάστηκε με αυθεντικά παλιά ανταλλακτικά και «μούγκρισε» και πάλι μετά από 25 χρόνια, δίνοντας κίνηση στο βάρους 10 τόνων κλιμακοφόρο.

Μετά την ολοκλήρωση της αναπαλαίωσης, το όχημα θα εκτεθεί, σε περίοπτη θέση και σε στεγασμένο χώρο, κοντά στον πιο παλιό σε ιστορία Πυροσβεστικό Σταθμό της πόλης, στον 1ο Π.Σ. Θεσσαλονίκης, αλλά στο πιο καινούριο πυροσβεστικό κτίριο στην Ελλάδα, στο ιστορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, με την ελπίδα πως θα υπάρξει συνδρομή από φορείς της Θεσσαλονίκης για την ίδρυση Πυροσβεστικού Μουσείου στην πόλη, στο οποίο το κλιμακοφόρο «ΠΣ 57» θα αποτελέσει κύριο έκθεμα. 🇬🇷